

अटल इनोव्हेशन मिशन/Atal Innovation Mission

अटल इनोव्हेशन मिशन हा देशातील नाविन्यपूर्ण आणि उद्योजकतेच्या संस्कृतीला प्रोत्साहन देण्यासाठी सुरू करण्यात आलेला एक प्रमुख उपक्रम आहे. AIM ने रेल्वे बोर्ड, पेयजल आणि स्वच्छता मंत्रालय, कृषी आणि शेतकरी कल्याण मंत्रालय, रस्ते वाहतूक आणि महामार्ग मंत्रालय आणि गृहनिर्माण आणि शहरी व्यवहार मंत्रालय यांच्या भागीदारीत अटल न्यू इंडिया चॅलेंज सुरू केले आहे. या उपक्रमांतर्गत AIM, संभाव्य नवोन्मेषक, स्टार्ट-अप आणि सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांना 17 पूर्व-ओळखलेल्या फोकस क्षेत्रांमध्ये अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाच्या मदतीने नवनवीन शोध, तयार आणि मार्केट-रेडी उत्पादने तयार करण्यासाठी आमंत्रित करेल.

प्रमुख उपक्रम/Major Initiatives

- **अटल टिकरिंग लॅब:** भारतातील सर्व शाळांमध्ये समस्या सोडवण्याची मानसिकता तयार करणे.
- **अटल इनक्यूबेटर केंद्रे:** जागतिक दर्जाच्या स्टार्टअपला चालना देणे आणि इनक्यूबेटर मॉडेलमध्ये नवीन आयाम जोडणे.
- **अटल न्यू इंडिया चॅलेंजेस:** उत्पादनातील नवकल्पनांना चालना देणे आणि त्यांना विविध क्षेत्रे/मंत्रालयांच्या गरजेनुसार सरेखित करणे.
- **मेंटॉर इंडिया कॅम्पेन:** मिशनच्या सर्व उपक्रमांना पाठिंबा देण्यासाठी सार्वजनिक क्षेत्र, कॉर्पोरेट्स आणि संस्थांच्या सहकार्याने राष्ट्रीय मार्गदर्शक नेटवर्क.
- **अटल कम्युनिटी इनोव्हेशन सेंटर:** टियर 2 आणि टियर 3 शहरांसह

देशातील सेवा न मिळालेल्या / कमी सेवा असलेल्या प्रदेशांमध्ये समुदाय-केंद्रित नवकल्पना आणि कल्पनांना चालना देण्यासाठी.

- **अटल रिसर्च अँड इनोव्हेशन फॉर स्मॉल एंटरप्रायझेस (ARISE):** MSME उद्योगात नवकल्पना आणि संशोधनाला चालना देण्यासाठी.

AIM चे पूर्व-ओळखलेले फोकस क्षेत्र/Pre-identified Focus Areas of AIM

AIM साठी 17 पूर्व-ओळखलेली फोकस क्षेत्रे आहेत. त्यांची यादी खाली दिली आहे:

- सार्वजनिक जागांवर कचरा टाकणे आणि सार्वजनिक कचरा टाळणे
- कंपोस्टिंगसाठी ब्लेड मिक्स करणे
- विकेंद्रीकृत कंपोस्टिंग
- कंपोस्टची गुणवत्ता
- कचरा रचना उपकरणे

- कचरा व्यवस्थापन पुनर्वापर/पुनर्वापर
- परवडणारे डिसेलिनेशन/रिसायकलिंग तंत्रज्ञान
- त्वरित पोर्टेबल पाण्याची गुणवत्ता चाचणी
- सुरक्षित वाहतूक
- इलेक्ट्रिक गतिशीलता
- स्मार्ट गतिशीलता

- पर्यायी इंधन-आधारित वाहतूक
- रोलिंग स्टॉकची अंदाजात्मक देखभाल
- उदयोन्मुख तंत्रज्ञानाचा वापर करून रेल्वे अपयशास प्रतिबंध
- रस्ते आणि रेल्वेसाठी धुके दृष्टी प्रणाली
- हवामान-स्मार्ट शेती

AIM च्या धोरणात्मक मोहिमा/Strategic Campaigns of AIM

AIM च्या काही महत्त्वाच्या धोरणात्मक मोहिमा खाली सूचीबद्ध केल्या आहेत आणि त्यांची चर्चा केली आहे:

1. AIM-प्राइम कार्यक्रम/AIM-Prime Program

AIM Program for Researchers in Innovation and Entrepreneurship.

Your gateway to deep technology, knowledge intensive entrepreneurship.

- **उद्दिष्ट** - 9 महिन्यांच्या कालावधीत प्रशिक्षण आणि मार्गदर्शनाद्वारे विज्ञान-आधारित, सखोल तंत्रज्ञान कल्पनांचा प्रचार करणे.
- **लक्षित प्रेक्षक** - तंत्रज्ञान विकासक आणि उष्मायन व्यवस्थापक
- PRIME म्हणजे प्रोग्रॅम फॉर रिसर्चर्स ऑन इनोव्हेशन अँड एंटरप्रेन्युअरशिप.
- AIM ने बिल अँड मेलिंडा गेट्स फाऊंडेशन

(BMGF) सोबत हा देशव्यापी उपक्रम सुरू करण्यासाठी सहयोग केला आहे, जो व्हेंचर सेंटर - एक ना-नफा तंत्रज्ञान व्यवसाय इनक्यूबेटर द्वारे राबविला जाईल.

2. AIM-iCREST

iCREST म्हणजे उच्च कामगिरी करणाऱ्या स्टार्टअपसाठी मजबूत इकोसिस्टमसाठी इनक्यूबेटर क्षमता वाढवणे.

- **उद्दिष्ट** - इनक्यूबेशन इकोसिस्टम सक्षम करणे आणि AIM च्या अटल आणि देशभरातील स्थापित इनक्यूबेटर्ससाठी वाढीचा चालक म्हणून काम करणे.

AIM-iCREST कार्यक्रमाचे मुख्य उद्दिष्ट आहे:

- इनक्यूबेटर्सना जागतिक दर्जाचे उद्योजकता कार्यक्रम डिझाइन आणि अंमलात आणण्यासाठी, त्यांची संस्था शाश्वत

बनवण्यासाठी आणि विश्वासार्हता निर्माण करण्यासाठी.

AIM iCREST चे घटक आहेत:

1. इनक्यूबेटर संरचित प्रशिक्षण
2. स्टार्टअप प्रशिक्षण
3. इनक्यूबेशन सक्सेस ई-हँडबुक
4. जागतिक सर्वोत्तम पद्धतींचा अभ्यास

हा कार्यक्रम आत्मनिर्भर भारत अभियानाशी संरेखित आहे.

बिल अँड मेलिंडा गेट्स फाऊंडेशन आणि वाधवानी फाऊंडेशन यांच्या सहकार्याने AIM ने हा कार्यक्रम सुरू केला आहे.